

Specialpedagogiska institutionen

Utbildningsplan

för

Speciallärarprogrammet

Programme in Special Needs Training

90.0 Högskolepoäng

90.0 ECTS credits

Programkod:	UQSEY
Gäller från:	HT 2024
Fastställt:	2023-11-08
Ändrad:	2023-12-06
Värdinstitution:	Specialpedagogiska institutionen

Beslut

Fastställt av: Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden, 2023-11-08

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Avlagd grundlärarexamen, ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen, förskollärarexamen eller motsvarande äldre examen.

För specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling ska tidigare avlagd examen omfatta ämnesstudier om minst 22,5 högskolepoäng i svenska, svenska som andraspråk eller inom kunskapsområdet språk-, skriv- och läsutveckling i svenska. Om examen inte omfattar nämnda ämnesstudier krävs istället att studenten har kompletterat sin utbildning med motsvarande kunskaper, om minst 22,5 högskolepoäng. Dessutom krävs efter avlagd examen minst tre års yrkeserfarenhet, omfattande minst halvtid, av undervisning där svenska, svenska som andraspråk eller språk-, skriv- och läsutveckling har ingått. Lärarerfarenheten måste styrkas med tjänstgöringsintyg där tjänstens innehåll och omfattning tydligt framgår. Vid komplettering av ämnesstudier efter avlagd examen ska yrkeserfarenheten ha förvärvats efter genomförda ämnesstudier.

För specialisering mot matematikutveckling ska tidigare avlagd examen omfatta ämnesstudier om minst 22,5 högskolepoäng i matematik. Om examen inte omfattar nämnda ämnesstudier krävs istället att studenten har kompletterat sin utbildning med motsvarande kunskaper, om minst 22,5 högskolepoäng. Dessutom krävs efter avlagd examen minst tre års yrkeserfarenhet, omfattande minst halvtid, av undervisning där matematik har ingått. Lärarerfarenheten måste styrkas med tjänstgöringsintyg där tjänstens innehåll och omfattning tydligt framgår. Vid komplettering av ämnesstudier efter avlagd examen ska yrkeserfarenheten ha förvärvats efter genomförda ämnesstudier.

För övriga specialiseringar krävs efter tidigare avlagd examen minst tre års yrkeserfarenhet av lärartjänstgöring, omfattande minst halvtid. Lärarerfarenheten ska styrkas med tjänstgöringsintyg där tjänstens innehåll och omfattning tydligt framgår.

För samtliga specialiseringar krävs dessutom Svenska 3 och Engelska 6, eller motsvarande.

Programmets uppläggning

Utbildningen ges på avancerad nivå med följande specialiseringar:

- specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling,
- specialisering mot matematikutveckling,
- specialisering mot dövhet eller hörselskada,
- specialisering mot synskada,
- specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning.

Programmets samtliga kurser är obligatoriska och ges på svenska, med inslag på engelska.

Programmets struktur syftar till att främja progression beträffande såväl yrkesprofessionell som akademisk kompetens. Det innebär att varje kurs ska möjliggöra progression som avser dubbla kompetenser. Genom kursernas innehåll möjliggörs en fördjupning inom kunskapsområdet specialpedagogik, med fokus på specialiseringarnas kunskapsområden: språk-, skriv- och läsutveckling; matematikutveckling; dövhet eller hörselskada; synskada eller intellektuell funktionsnedsättning. Vetenskaplighet går som en röd tråd genom programmets samtliga kurser. Vetenskapsteori och metod som kunskapsområde behandlas i två kurser, sammantaget 15 högskolepoäng av utbildningens 90 högskolepoäng. Verksamhetsförlagda fältstudier (VFF) genomförs i samarbete med föreläsare för relevanta pedagogiska verksamheter på fältet.

Mål

Utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § i högskolelagen gäller högskoleförordningens mål, angivna i förordning (2017:1111) om ändring i högskoleförordningen (1993:100), enligt följande:

För speciallärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som speciallärare för barn och elever i behov av särskilt stöd.

Kunskap och förståelse

För speciallärarexamen ska studenten

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om relationen mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa kunskap om barn och elever i behov av särskilt stöd i ett historiskt perspektiv,
- visa kunskap om funktionsnedsättningar, inbegripet neuropsykiatriska svårigheter,
- visa fördjupad kunskap om barns och elevers språk- och begreppsutveckling och stimulans av denna,
- visa fördjupade kunskaper om bedömningsfrågor och betygssättning, och

- visa fördjupad kunskap om barns och elevers utveckling och lärande och visa kunskap om utveckling och lärande hos barn och elever med funktionsnedsättningar, inbegripet neuropsykiatriska svårigheter samt, beroende på vilken specialisering som valts, fördjupad kunskap om

- barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling,
- barns och elevers matematikutveckling,
- barn och elever med dövhet eller hörselskada och deras allsidiga kunskapsutveckling i relation till undervisningsämnena eller ämnesområden,
- barn och elever med synskada och deras allsidiga kunskapsutveckling i relation till undervisningsämnena eller ämnesområden, eller
- barn och elever med intellektuell funktionsnedsättning och deras allsidiga kunskapsutveckling i relation till undervisningsämnena eller ämnesområden.

Färdighet och förmåga

För speciallärarexamen ska studenten

- visa förmåga att kritiskt och självständigt ta initiativ till, analysera och medverka i förebyggande arbete och bidra till att undanröja hinder och svårigheter i olika lärmiljöer,

- visa förmåga att delta i arbetet med att utforma och genomföra åtgärdsprogram för enskilda elever i samverkan med berörda aktörer samt förmåga att stödja barn och elever och utveckla verksamhetens lärmiljöer,

- visa förmåga att kritiskt granska olika vetenskapliga perspektiv på neuropsykiatriska svårigheter samt tillämpa kunskaper om neuropsykiatriska svårigheter i olika lärmiljöer,

- visa förmåga att, beroende på vilken specialisering som valts, vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i frågor som rör

- barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling,
- barns och elevers matematikutveckling,
- lärande och kunskapsutveckling hos barn och elever med dövhet eller hörselskada,
- lärande och kunskapsutveckling hos barn och elever med synskada, eller
- lärande och kunskapsutveckling hos barn och elever med intellektuell funktionsnedsättning,

- visa förmåga att självständigt genomföra uppföljning och utvärdering samt leda utveckling av det pedagogiska arbetet med målet att kunna möta behoven hos alla barn och elever,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt genomföra pedagogiska utredningar och analysera svårigheter för individen i de lärmiljöer där barnet eller eleven får sin undervisning och vistas under förskole- eller skoldagen, och
- visa fördjupad förmåga till ett individanpassat arbetssätt för barn och elever i behov av särskilt stöd.

För specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling eller matematikutveckling ska också studenten

- visa förmåga att kritiskt granska och tillämpa metoder för att bedöma barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling eller matematikutveckling.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För speciallärarexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa insikt om betydelsen av samarbete och samverkan med andra skolformer och yrkesgrupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och fortlöpande utveckla sin kompetens.

Självständigt arbete (examensarbete)

För speciallärarexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng.

Kurser

Samtliga kurser inom programmet är på avancerad nivå. Programmet har fem specialiseringar som läses enligt följande studiegångar:

Specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling:

- Det specialpedagogiska samhällsuppdraget, 7,5 hp
- Utveckling i och av pedagogiska lärmiljöer, 7,5 hp
- Vetenskapsteori och metod I, 7,5 h

- Professionella samtal i specialpedagogiska sammanhang, 7,5 hp
- Möjligheter och hinder inom språk-, skriv- och läsutveckling, 15 hp
- Bedömning av och för språk-, skriv- och läsutveckling, 7,5 hp
- Pedagogisk utredning och åtgärdsprogram, 7,5 hp
- Specialpedagogisk kompetens i elevhälsans arbete, 7,5 hp
- Vetenskapsteori och metod II, 7,5 hp
- Självständigt arbete inom Speciallärarprogrammet med specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling, 15 hp

Specialisering mot matematikutveckling:

- Det specialpedagogiska samhällsuppdraget, 7,5 hp
- Utveckling i och av pedagogiska lärmiljöer, 7,5 hp
- Vetenskapsteori och metod I, 7,5 hp
- Professionella samtal i specialpedagogiska sammanhang, 7,5 hp
- Möjligheter och hinder inom matematikutveckling, 15 hp
- Bedömning av och för matematikutveckling, 7,5 hp
- Pedagogisk utredning och åtgärdsprogram, 7,5 hp
- Specialpedagogisk kompetens i elevhälsans arbete, 7,5 hp
- Vetenskapsteori och metod II, 7,5 hp
- Självständigt arbete inom Speciallärarprogrammet med specialisering mot matematikutveckling, 15 hp

Specialisering mot dövhet eller hörselskada:

- Det specialpedagogiska samhällsuppdraget, 7,5 hp
- Utveckling i och av pedagogiska lärmiljöer, 7,5 hp
- Vetenskapsteori och metod I, 7,5 hp
- Professionella samtal i specialpedagogiska sammanhang, 7,5 hp

- Dövhet och hörselnedsättning ur olika perspektiv, 7,5 hp
- Didaktiska villkor för begreppsutveckling hos döva elever eller elever med hörselnedsättning, 7,5 hp
- Didaktiska villkor för språk-, skriv- och läsutveckling hos döva elever eller elever med hörselnedsättning, 7,5 hp
- Pedagogisk utredning samt bedömning av och för kunskapsutveckling hos döva elever eller elever med hörselnedsättning, 7,5 hp
- Specialpedagogisk kompetens i elevhälsans arbete, 7,5 hp
- Vetenskapsteori och metod II, 7,5 hp
- Självständigt arbete inom Speciallärarprogrammet med specialisering mot dövhet eller hörselskada, 15 hp

Specialisering mot synskada:

- Det specialpedagogiska samhällsuppdraget, 7,5 hp
- Utveckling i och av pedagogiska lärmiljöer, 7,5 hp
- Vetenskapsteori och metod I, 7,5 hp
- Professionella samtal i specialpedagogiska sammanhang, 7,5 hp
- Synnedsättning ur olika perspektiv, 7,5 hp
- Didaktiska villkor för begreppsutveckling hos elever med synnedsättning, 7,5 hp
- Didaktiska villkor för språk-, skriv- och läsutveckling hos elever med synnedsättning, 7,5 hp
- Pedagogisk utredning samt bedömning av och för kunskapsutveckling hos elever med synnedsättning, 7,5 hp
- Specialpedagogisk kompetens i elevhälsans arbete, 7,5 hp
- Vetenskapsteori och metod II, 7,5 hp
- Självständigt arbete inom Speciallärarprogrammet med specialisering mot synskada, 15 hp

Specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning:

- Det specialpedagogiska samhällsuppdraget, 7,5 hp

- Utveckling i och av pedagogiska lärmiljöer, 7,5 hp
- Vetenskapsteori och metod I, 7,5 hp
- Professionella samtal i specialpedagogiska sammanhang, 7,5 hp
- Intellectuell funktionsnedsättning ur olika perspektiv, 7,5 hp
- Didaktiska villkor för begreppsutveckling hos elever med intellektuell funktionsnedsättning, 7,5 hp
- Didaktiska villkor för språk-, skriv- och läsutveckling hos elever med intellektuell funktionsnedsättning, 7,5 hp
- Pedagogisk utredning samt bedömning av och för kunskapsutveckling hos elever med intellektuell funktionsnedsättning, 7,5 hp
- Specialpedagogisk kompetens i elevhälsans arbete, 7,5 hp
- Vetenskapsteori och metod II, 7,5 hp
- Självständigt arbete inom Speciallärarprogrammet med specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning, 15 hp

Examen

Programmet leder till speciallärarexamen med vald specialisering:

- specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling;
- specialisering mot matematikutveckling;
- specialisering mot dövhet eller hörselskada;
- specialisering mot synskada eller
- specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning.

Övrigt

I examensbeviset ska det anges för vilken verksamhet utbildningen är avsedd.

När programmet är nedlagt och dess utbildningsplan upphävd har studenten rätt att slutföra sin utbildning enligt denna utbildningsplan dock senast efter programmets nominella löptid plus två år. Därvid gäller i första hand de begränsningar som anges i kursplanerna för de i utbildningen ingående kurserna alternativt erbjuds likvärdig utbildning.